

EXPUNERE DE MOTIVE

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 2416
IEȘIRE	24
Ziua	03
Luna	20
An	26

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru modificarea Legii nr. 340/2009 din 11 noiembrie 2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Decizia Curții Constituționale a României (CCR) nr. 219/10.04.2024 - prin raportare la modificarea art. 2, alin. (5) din Legea nr. 340/2009, prin eliminarea sintagmei "fără citarea părților"

Inițiativa Ministerului Justiției - prin raportare la restul modificărilor legislative propuse ca urmare a modificărilor intervenite în dreptul primar al UE în urma intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona

2.2. Descrierea situației actuale

2.2.1. Elemente de context:

A. Referitor la Decizia CCR nr. 219/10.04.2024 (Monitorul Oficial nr. 1440/17.10.2024):

În data de 17 octombrie 2024 a fost publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 1440/2024 **Decizia Curții Constituționale a României (CCR) nr. 219/10.04.2024** referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (5) din *Legea nr. 340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană*.

Conform dispozitivului deciziei ante-menționate, CCR a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că „*soluția legislativă cuprinsă în art. 2 alin. (5) din Legea nr. 340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană, potrivit căreia soluționarea, în cauzele penale, a recursului împotriva încheierii prin care instanța se pronunță asupra suspendării judecării ca urmare a sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene se realizează „fără citarea părților”, este neconstituțională.*”

În temeiul art. 147, alin. (1) din Constituția României, *"dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept."*

B. Referitor la modificările intervenite în dreptul primar al UE în urma intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona:

În Expunerea de motive a Legii nr. 340/2009, se menționează că *"având în vedere importanța interpretării uniforme a dreptului UE în domeniile sensibile ale cooperării polițienești și judiciare în materie penală și caracterul recent al aderării României la UE, cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare reprezintă instrumente extrem de utile menite să faciliteze, de altfel pentru toate instanțele naționale, interpretarea și aplicarea dreptului comunitar, respectiv a instrumentelor juridice menționate de art. 35 alin. (1) Tratatul UE¹."* Acesta este motivul pentru care art. 2, alin. (1) din Legea nr. 340/2009, în forma actualmente în vigoare, prevede că *"instanța de judecată, din oficiu sau la cerere, poate solicita Curții de Justiție a Comunităților Europene să se pronunțe cu titlu preliminar asupra unei întrebări ridicate într-o cauză de orice natură și care se referă la validitatea sau la interpretarea unuia dintre actele prevăzute la art. 35 paragraful (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană (...)."*

În ceea ce privește **cooperarea polițienească și judiciară în materie penală, competența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) de a se pronunța cu titlu preliminar devine obligatorie și nu mai este subordonată unei declarații a fiecărui stat membru**, prin care statul respectiv recunoaște această competență și indică instanțele naționale care o pot sesiza. Prin Tratatul de la Lisabona, **domeniul poliției și justiției penale a intrat în dreptul comun și toate instanțele naționale pot sesiza CJUE**. Conform Protocolului nr. 36 privind dispozițiile tranzitorii, Titlul VII - Dispoziții tranzitorii privind actele adoptate în temeiul Titlurilor V și VI din Tratatul privind Uniunea Europeană înainte de intrarea în vigoare a tratatului de la Lisabona, această competență deplină a devenit aplicabilă după expirarea perioadei de tranziție de 5 ani (2009 - 2014) de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

În ceea ce privește **vizele, dreptul de azil, imigrarea și alte politici referitoare la libera circulație a persoanelor** (printre altele, **cooperarea judiciară în materie civilă, recunoașterea și executarea hotărârilor**), CJUE poate fi sesizată chiar de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona de toate instanțele naționale - iar nu numai de instanțele superioare - și este competentă pentru a se pronunța asupra unor măsuri de ordine publică în cadrul controalelor transfrontaliere. În consecință, **CJUE are competență de drept comun în acest domeniu din 2009**.

¹ Art. 35 făcea parte din Titlul VI „Dispoziții privind cooperarea polițienească și judiciară în materie penală” al Tratatului privind Uniunea Europeană (Tratatul UE). Potrivit art. 35 alin. 2 TUE (anterior intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona) „Fiecare stat membru poate, printr-o declarație făcută la data semnării Tratatului de la Amsterdam sau la orice dată ulterioară semnării acestuia, să accepte competența Curții de Justiție de a hotărî cu titlu preliminar în condițiile definite la alin. 1”.

Și după intrarea în vigoare a prezentului Proiect de lege, obiectul de reglementare al Legii nr. 340/2009, cu modificările și completările ulterioare, va fi reprezentat exclusiv de cererile de decizie preliminară formulate în materie penală.

În acest context, prezentul Proiect de lege are drept obiectiv și compatibilizarea deplină a legislației naționale cu modificările de drept primar intervenite la nivelul UE începând cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona (2009) și, ulterior, o dată cu expirarea perioadei de tranziție de 5 ani (2014) reglementate în *Protocolul nr. 36 privind dispozițiile tranzitorii, Titlul VII - Dispoziții tranzitorii privind actele adoptate în temeiul Titlurilor V și VI din Tratatul privind Uniunea Europeană înainte de intrarea în vigoare a tratatului de la Lisabona*.

2.2.2. Descrierea consecințelor generate de neadoptarea proiectului de act normativ:

Proiectul de lege este necesar pentru a respecta prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție, dar și pentru a asigura predictibilitatea și transparența cadrului legislativ național aplicabil cererilor de întrebări preliminare adresate CJUE în cauzele penale.

Prezentul Proiect de lege conține următoarele modificări de fond, și anume:

- Reglementarea căii de atac a contestației împotriva încheierii prin care instanța s-a pronunțat asupra suspendării cauzei în vederea asigurării compatibilității cu sistemul căilor de atac din noul Cod de procedură penală, ale cărui dispoziții urmează a se aplica în mod corespunzător;
- Modificarea soluției prevăzute de *lege lata* de alin. (5) al art. 2 din Legea nr. 340/2009, modificare menită a pune în acord dispozițiile legale menționate cu Constituția, așa cum a fost aceasta din urmă interpretată prin Decizia Curții Constituționale nr. 219/10.04.2024. Astfel, față de situația prevăzută de legea în vigoare, conform căreia soluționarea căii de atac se efectua fără citarea părților, prin proiect se reglementează calea de atac a contestației, care, potrivit dispozițiilor art. 425¹, alin. (6) din Codul de procedură penală, se soluționează cu citarea persoanei care a făcut contestația, precum și a subiecților procesuali la care hotărârea atacată se referă.

Restul modificărilor legislative propuse reprezintă, în esență, reformulări determinate de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

2.3. Schimbări preconizate

În considerarea argumentației prezentate la punctele anterioare, proiectul de lege propune modificarea Legii nr. 340/2009 după cum urmează:

- **Titlul legii** se modifică din "*Lege privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană*" în "*Lege privind cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene în materie penală*";

- **Articolul 1 din Legea nr. 340/2009** se abrogă, deoarece nu mai este necesară o declarație de acceptare a jurisdicției CJUE în materie de cereri preliminare vizând validitatea sau interpretarea instrumentelor din fostul Pilon III;
- **Articolul 2 din Legea nr. 340/2009** se renumerează și va fi transformat în articol unic;
- **Alineatul 1 al articolului 2 din Legea nr. 340/2009** se modifică din perspectiva formulării acestuia pentru asigurarea compatibilității cu articolul 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), temeiul juridic de drept primar al cererilor preliminare în general. Domeniul de aplicare al Legii nr. 340/2009 nu este afectat de modificările prevăzute în prezentul proiect, având în vedere în continuare exclusiv cauzele penale;
- **Alineatul 2 al articolului 2 din Legea nr. 340/2009** se modifică pentru a actualiza terminologia utilizată;
- **Alineatul 4 al articolului 2 din Legea nr. 340/2009** se elimină, întrucât temeiul juridic pentru solicitarea aplicării procedurii de urgență se regăsește în Regulamentul de procedură al Curții de Justiție și, pe cale de consecință, nu este necesară preluarea acestuia în dreptul intern;
- **Alineatul 5 al articolului 2 din Legea nr. 340/2009** se modifică în vederea asigurării compatibilității cu Decizia Curții Constituționale nr. 219/10.04.2024. Astfel, față de situația prevăzută de legea în vigoare, conform căreia soluționarea căii de atac se efectua fără citarea părților, prin proiect se reglementează calea de atac a contestației, care, potrivit dispozițiilor art. 425¹, alin. (6) din Codul de procedură penală, se soluționează cu citarea persoanei care a făcut contestația, precum și a subiecților procesuali la care hotărârea atacată se referă;
- **Articolul 2, alin. (6) din Legea nr. 340/2009** - se modifică pentru a reflecta intervențiile legislative la Codul de procedură penală intervenite între momentul intrării în vigoare a Legii nr. 340/2009 și prezent, respectiv pentru a asigura o soluție legislativă comprehensivă pentru situațiile procedurale referitor la care actualul proiect de lege nu conține norme speciale;
- **Alineatul (8) al articolului 2 din Legea nr. 340/2009** se modifică pentru a actualiza limbajul folosit în vederea asigurării compatibilității acestuia cu articolul 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) din perspectiva dreptului UE, respectiv pentru un plus de claritate a reglementării;
- **Alineatul (9) al articolului 2 din Legea nr. 340/2009** se elimină, deoarece obligativitatea hotărârilor Curții de Justiție pronunțate în cereri preliminare rezultă din tratatele constitutive ale UE, nefiind necesară reluarea expresă în cuprinsul legii.

2.4. Alte informații:

Modificarea propusă se circumstanțiază dispozițiilor actului normativ supus intervenției normative.

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.2. Impactul social

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4. Impactul macroeconomic

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) alte transferuri - contribuții și cotizații la organisme internaționale						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (contribuții și cotizări la organisme internaționale)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						

(i) alte transferuri - contribuții și cotizații la organisme internaționale						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații						
Nu au fost identificate.						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu au fost identificate. 5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul. 5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Modificările propuse asigură compatibilizarea integrală a Legii nr. 340/2009 cu modificările de drept primar intervenite la nivelul UE începând cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona (2009) și, ulterior, o dată cu expirarea perioadei de tranziție de 5 ani (2014) reglementate în Protocolul nr. 36 privind dispozițiile tranzitorii, Titlul VII - Dispoziții tranzitorii privind actele adoptate în temeiul Titlurilor V și VI din Tratatul privind Uniunea Europeană înainte de intrarea în vigoare a tratatului de la Lisabona.

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de lege este în concordanță cu jurisprudența CJUE vizând regimul juridic al cererilor preliminare, jurisprudență care a consolidat și detaliat normele relevante din dreptul primar al UE.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri, întrucât nu se impuneau prin raportare la obiectul de reglementare.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri, întrucât nu se impuneau prin raportare la obiectul de reglementare.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Este necesar avizul Consiliului Legislativ.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În temeiul dispozițiilor art. 7 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, Ministerul Justiției a publicat proiectul pe site-ul instituției la data de 12 februarie 2025. Perioada de dezbateră publică s-a încheiat pe 27 martie a.c.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Nu au fost identificate.

8.2. Alte informații

Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de lege, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să îl aprobați.

Radu MARINESCU

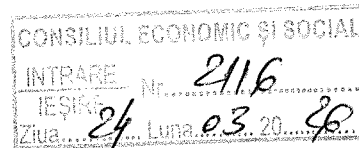
Ministrul Justiției

AVIZAT

Oana-Silvia TOIU

Ministrul Afacerilor Externe

Proiect
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

Pentru modificarea Legii nr. 340/2009 din 11 noiembrie 2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Articol unic - Legea nr. 340/2009 din 11 noiembrie 2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 786 din 18 noiembrie 2009, se modifică după cum urmează:

(1) Titlul legii se modifică și va avea următorul cuprins:

„Lege privind cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene în materie penală”.

(2) Articolul 1 se abrogă.

(3) Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Articol unic - (1) Instanța de judecată, din oficiu sau la cerere, poate solicita Curții de Justiție a Uniunii Europene să se pronunțe cu titlu preliminar asupra unei întrebări ridicate într-o cauză penală și care se referă la

a) - interpretarea tratatelor;

b) - validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii,

în cazul în care apreciază că o decizie în această privință este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.

(2) Dacă cererea este formulată în fața unei instanțe a cărei hotărâre nu mai poate fi atacată prin intermediul căilor ordinare de atac, solicitarea Curții de Justiție a Uniunii Europene de a se pronunța cu titlu preliminar este obligatorie, dacă aceasta este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1), judecata poate fi suspendată, iar, în cazurile prevăzute la alin. (2), suspendarea judecării este obligatorie.

(4) Încheierea prin care instanța se pronunță asupra suspendării judecării poate fi atacată cu contestație.

(5) În măsura în care prezenta lege nu dispune altfel, dispozițiile acesteia se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Judecarea cauzei suspendate se reia din oficiu, după comunicarea hotărârii de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

(7) În cazul în care cauza nu a fost suspendată, instanța poate continua judecata pe alte aspecte decât cele semnalate Curții de Justiție a Uniunii Europene. Instanța nu poate încheia dezbaterile înainte de pronunțarea Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(8) În cauza în care s-a solicitat Curții de Justiție a Uniunii Europene să se pronunțe cu titlu preliminar, hotărârea acesteia în ceea ce privește interpretarea tratatelor sau validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii este obligatorie.”